

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Lachmanna a soudců Mgr. Jana Ferneckého a Mgr. Martina Bobáka v právní věci

žalobkyně: **TGI Money a.s.**, IČO: 26878321
sídlem Vítkovická 3083/1, 702 00 Ostrava
zastoupena advokátkou JUDr. Lenkou Příkazskou
sídlem Vodičkova 710/31, 110 00 Praha 1

proti
žalované: **Česká národní banka**
sídlem Na Příkopě 864/28, 110 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí bankovní rady České národní banky ze dne 19. 1. 2023,
č. j. 2023/009196/CNB/110,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a průběh správního řízení

1. Nynější věc se týká povinností nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru podle zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění účinném do 23. 4. 2020 (**zákon o spotřebitelském úvěru**), a zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění účinném do 23. 4. 2019 (**AML zákon**).

2. Žalovaná (v postavení správního orgánu prvního stupně dále jako **ČNB**) provedla u žalobkyně kontrolu, v návaznosti na její zjištění s ní zahájila dne 11. 5. 2020 přestupkové řízení pro porušení povinností při poskytování spotřebitelských úvěrů na bydlení a povinností v oblasti AML. Rozhodnutím ze dne 9. 9. 2022, č. j. 2022/92064/570 (**prvostupňové rozhodnutí**), shledala ČNB žalobkyni vinnou z přestupků dle § 154 odst. 1 písm. e), § 154 odst. 1 písm. i), § 153 odst. 1 písm. t), § 148 odst. 1 písm. b), § 154 odst. 1 písm. w) a § 154 odst. 1 písm. r) zákona o spotřebitelském úvěru a přestupků dle § 48 odst. 3 písm. a), § 48 odst. 1 a § 48 odst. 4 písm. a) AML zákona. Za to jí podle § 154 odst. 3 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru uložila úhrnnou pokutu ve výši 2 500 000 Kč a povinnost nahradit paušální částkou náklady správního řízení ve výši 1000 Kč.
3. Žalobkyně proti prvostupňovému rozhodnutí podala rozklad, který bankovní rada České národní banky (**žalovaná**) v záhlaví označeným rozhodnutím (**napadené rozhodnutí**), až na změnu v datu v části výroku A *viii*) v návěti a v písm. b) prvostupňového rozhodnutí (výrok I napadeného rozhodnutí), zamítla.

II. Žaloba

4. V podané žalobě žalobkyně požadovala zrušení napadeného i prvostupňového rozhodnutí. Namítala jak obecné vady obou správních rozhodnutí, tak rozporovala i dílčí závěry žalované u jednotlivých přestupků.
5. V rámci obecných námitek zdůraznila nezákonnost a nepřezkoumatelnost rozhodnutí obou stupňů. Podle ní se v rozporu se zásadou materiální pravdy zakládají na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu. Napadené rozhodnutí je nadto nepřezkoumatelné i z důvodu nedostatečného vypořádání rozkladových námitek, a to u všech přestupků. Nepřezkoumatelnost obou rozhodnutí zdůraznila v případě přestupků ad *vii*) – *ix*) i z důvodu, že u žádného z přestupků se neuvádí, zda se jedná o přestupek opakující se, pokračující nebo trvající, což je klíčové pro stanovení počátku běhu promlčecí doby. Přestupky definovala pouze určitým časovým obdobím. Dále je podle ní správní řízení zatíženo neodstranitelnými závažnými procesními vadami.
6. Jde-li o konkrétnější námitky k jednotlivým přestupkům, soud uvádí jejich následující okruhy, které rozvede níže v argumentační části svého rozsudku:
 - nezákonnost výroku I napadeného rozhodnutí pro rozpor s § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu, a z toho důvodu i zmatečnost, vnitřní rozpornost a nepřezkoumatelnost odůvodnění prvostupňového rozhodnutí a neprovedení změny ve výši sankce;
 - nezákonnost a nepřezkoumatelnost výroku II napadeného rozhodnutí pro rozpor s § 90 odst. 5 správního řádu;
 - dílčí námitky vůči všem přestupkům ad *i*) až *ix*);
 - nepřiměřenost trestu.

III. Vyjádření žalované

7. Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě navrhla její zamítnutí. S ohledem na to, že žalobkyně podle ní jen opakuje svoji dřívější argumentaci, odkázala na odůvodnění rozhodnutí obou stupňů, která se detailně věnují všem uplatněným námitkám.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

8. Rovněž vyjádření žalované k jednotlivým žalobním námitkám soud pro větší přehlednost a ucelenost rozvede v rámci své argumentace.

IV. Průběh jednání ve věci

9. Na ústním jednání konaném dne 8. 4. 2024 strany zejména odkázaly na argumentaci již uvedenou ve svých dřívějších podáních. Žalobkyně dále akcentovala, že ČNB schvalovala její vnitřní předpisy, sama přitom nepřijala konkrétnější metodiku, jíž se mohla žalobkyně v prostředí nové právní úpravy řídit. Dále namítla, že závěry správních orgánů fakticky brání v přístupu k úvěrům lidem, kteří by chtěli zastavit svou nemovitost v hodnotě přesahující hodnotu úvěru, stejně jako zaměstnancům, kteří nemohou doložit smlouvu na dobu neurčitou, či snad starobním důchodcům a osobám se zdravotním postižením; zcela nad rámec rozumných mezí šel požadavek na hodnocení možného čerpání kontokorentního úvěru. Sama platební morálka klientů přitom dokládá, že úvěruschopnost byla zkoumána dostatečně. ČNB namísto, aby se snažila jako dohledový orgán působit především preventivně, k žalobkyni přistupovala pouze prostřednictvím sankce, navíc takto zpětně, a tudíž nepředvídatelně. Návrh výroku rozsudku pak žalobkyně doplnila o návrh na moderaci uložené pokuty.
10. Žalovaná v reakci na uvedené zdůraznila, že žalobkyně porušila ty nejzávažnější povinnosti, její jednání mělo systémový charakter. Povinnosti žalobkyni již dostatečně určuje vlastní zákonná úprava, nehledě na to, že si žalobkyně protiřečí, pokud se na straně jedné nyní domáhá metodiky ČNB a na straně druhé brojí proti odkazům na benchmarky ČNB. Uvedla též, že nikdy netvrdila, že spotřebitelské úvěry nelze poskytnout invalidním osobám apod.
11. Soud neprováděl dokazování, pro posouzení věci bylo možné vyjít z podkladů již obsažených ve správním spise; ani účastníci nad jeho rámec žádné důkazy nenavrhli.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

12. Městský soud v Praze ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, a jedná se o žalobu přípustnou, splňující formální náležitosti na ni kladené. Napadené rozhodnutí přezkoumal na základě skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí a v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti. Dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná**.
13. Soud předesílá, že žalobkyně v podané žalobě do značné míry jen zopakovala námitky, které již uplatnila během správního řízení, aniž dostatečně konkrétně brojila proti závěrům napadeného rozhodnutí (jež je předmětem soudního přezkumu). Svou argumentaci vedla převážně v rovině nedostatečného vypořádání se žalované s rozkladovými námitkami. Platí přitom, že pokud žalobkyně nepřednesla dostatečně konkrétní a novou názorovou oponenturu vůči závěrům správních orgánů, nemusí pak soud hledat způsob pro alternativní a originální vyjádření závěrů, k nimž již správní orgány dospěly [rozsudek Nejvyššího správního soudu (NSS) ze dne 12. 11. 2014, č. j. 6 As 54/2013 - 128]. Soud proto na některé námitky reaguje i tím způsobem, že odkazuje na to, což již dříve uvedly správní orgány, pokud se s nimi ztotožnil, případně jejich závěry jen doplňuje či mírně koriguje. Zdůrazňuje, že jeho úlohou nebylo žalobní argumentaci za žalobkyni dotvářet a případně vyhledávat vady konkrétních skutkových zjištění či právních závěrů – jí uváděným skutečnostem se mohl věnovat pouze v míře obecnosti, v jaké je sama vznesla (rozsudek NSS ze dne 6. 10. 2015, č. j. 6 Afs 9/2015 - 31).

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

Obě správní rozhodnutí jsou přezkoumatelná

14. Soud se nejprve musel zabývat namítanou nepřezkoumatelností. Je třeba podotknout, že žalobkyně uplatnila vícero dílčích námitek nepřezkoumatelnosti, ať již pro nedostatek důvodů, nebo pro nesrozumitelnost. Soud se proto pro přehlednost textu k namítané nepřezkoumatelnosti v detailech vyjádří vždy až v souvislosti s jednotlivými přestupky. To stejné platí i pro namítané závažné procesní vady.
15. Na tomto místě jen obecně podotýká, že žalobkyně nepřesně směšuje námitky nepřezkoumatelnosti, nesrozumitelnosti (např. na str. 3 bod 3 žaloby), vnitřní rozpornosti či nezákonnosti rozhodnutí obou stupňů. Pro pořádek tak soud připomíná, že vada nepřezkoumatelnosti rozhodnutí je vyhrazena těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, pro které jej skutečně nelze věcně přezkoumat, a to jednak pro nedostatek odůvodnění rozhodnutí – nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů, nebo pro vnitřní rozpor výroku samotného či mezi výrokem rozhodnutí a jeho odůvodněním, a konečně pro rozpornost samotného textu odůvodnění – nepřezkoumatelnost pro nesrozumitelnost (např. rozsudek NSS ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012 - 45, bod 28 a 30). Pokud jde o nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů, je třeba ji vykládat v jejím skutečném smyslu jako nemožnost rozhodnutí přezkoumat, tj. pro nemožnost zjistit jeho obsah či důvody, pro které bylo vydáno (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 - 74, č. 1586/2008 Sb. NSS). Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je pak dána zejména tehdy, nevypořádá-li se správní orgán se všemi námitkami účastníka, resp. opomene-li na námitku účastníka zcela reagovat (i implicitně; viz rozsudek NSS 1 Afs 92/2012).
16. Žalobkyně nejprve namítala nepřezkoumatelnost obecně, přičemž tak činila ne zcela přesvědčivě (viz bod 10 žaloby, kde uvedla, že napadené rozhodnutí je „*ve své podstatě*“ nepřezkoumatelné). K této obecné námitce soud proto konstatuje, že neshledal důvod označit jak napadené, tak prvostupňové rozhodnutí za nepřezkoumatelná. Odůvodnění prvostupňového rozhodnutí čítá téměř 60 stran a napadeného rozhodnutí přes 20 stran. Obě rozhodnutí podle soudu tvoří ucelený argumentační celek. Jejich odůvodnění jsou přehledně rozdělena podle projednávaných přestupků, u každého je uveden zjištěný skutkový stav s relevantním právním hodnocením. Není pravdou ani to, že by se žalovaná nevypořádala se všemi rozkladovými námitkami. Naopak, napadené rozhodnutí koncipovala podle struktury rozkladu (námitky ke každému přestupku zvlášť). U každého přestupku shrnula rozkladovou argumentaci a přezkoumatelně se k ní vyjádřila. Nadto, žalobkyně na jednu stranu tvrdí, že se žalovaná nevypořádala s rozkladovými námitkami a zároveň, že se s nimi „*fakticky mýlí*“; tudíž uznává, že se jimi žalovaná na určité úrovni věcně zabývala. Nespokojenost s vypořádáním námitek sama o sobě nepřezkoumatelnost nevyvolává. V této souvislosti soud konečně zdůrazňuje, že žalovaná nebyla povinna reagovat na každý dílčí argument, postačuje, pokud se vypořádala s podstatou rozkladové argumentace a byly-li tedy její námitky vypořádány alespoň implicitně.
17. Soud rovněž nesouhlasí s tím, že by správní orgány v rozporu se zásadou materiální pravdy podle § 3 správního řádu nedostatečně zjistily skutkový stav. S ohledem na to, že žalobkyně neoznačila konkrétní nedostatky zjišťování skutkového stavu, soud se touto námitkou nemohl podrobněji zabývat. Žalobkyně se tvrzené skutkové nedostatky nepokusila specifikovat ani v soudním řízení, když v žalobě nevznesla další (jiné) důkazní návrhy nad rámec správního spisu, které by vyvracely, doplnily či jinak vyložily kontrolní (skutková) zjištění. Jen pro pořádek soud uvádí, že součástí správního spisu je i kontrolní spis s řadou podkladů (zejména dokumentace k jednotlivým úvěrovým případům), ze kterých správní

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

orgány vycházely (viz např. podrobné hodnocení postupu posouzení úvěruschopnosti v prvostupňovém rozhodnutí). Již jen proto nelze *a priori* tvrdit, že by snad žalovaná rezignovala na náležité zjištění skutkového stavu.

18. Konečně, soud nemůže přisvědčit ani námitce, že jsou obě rozhodnutí nepřezkoumatelná z důvodu, že u žádného z přestupků nedefinují a neodůvodňují, o jaký přestupek se jedná (zda o opakující se, pokračující nebo trvající přestupek). To má podle žalobkyně zásadní vliv na určení počátku běhu promlčecí doby, a tedy stanovení časového znaku jednotlivých přestupků. U všech přestupků tak podle ní chybí základní definiční znak, když není zřejmé, v jaký časový okamžik byly spáchány.
19. Žalobkyně tuto námitku vztahovala primárně k přestupkům podle AML zákona, soud se jí proto bude zabývat též přímo v souvislosti s nimi. Nyní obecně předesílá, že správní orgány jednání žalobkyně označily (byť implicitně) za souběh přestupků. Konkrétně jej ČNB kvalifikovala jako vícečinný souběh nestejnorodý (bod 263 prvostupňového rozhodnutí). Soud jen podotýká, že v napadeném rozhodnutí žalovaná nepřesně (s ohledem na zbytek jejího odůvodnění se pravděpodobně jedná o písařskou chybu) označila jednání žalobkyně za jednočinný souběh nestejnorodý (bod 57 napadeného rozhodnutí). Tato nepřesnost ale sama o sobě nemá vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Zásadní je, že z popisu jednotlivých skutků ve výrokové části není pochyb o tom, že se žalobkyně dopustila více skutků různé časové vymezených, a naplnila tím skutkové podstaty více přestupků. Tomu odpovídá i uložení úhrnného trestu za použití absorpční zásady dle § 41 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (**přestupkový zákon**).
20. V rámci jednotlivých přestupků správní orgány skutečně výslovně nespecifikovaly, že by žalobkyni kladly za vinu trvání či pokračování přestupku. Tento případný nedostatek, i kdyby se o takové přestupky materiálně jednalo, však bez dalšího nečiní správní rozhodnutí nepřezkoumatelným či jinak nezákonným. V obecné rovině soud zdůrazňuje, že u jednotlivých přestupků lze identifikovat, zda správní orgány žalobkyni vytýkají jednání (opomenutí) v určitém časovém období bez dalšího, nebo i konkrétní případy (např. posouzení úvěruschopnosti vybraných klientů, kteří jsou jasně označeni). K relevanci formálně správného označení přestupku pak soud zdůrazňuje, že o běhu promlčecí doby či použití určitého znění právní úpravy ve věci nepanují pochybnosti. Byť má žalobkyně pravdu, že způsob spáchání přestupku ovlivňuje běh promlčecí doby (a možný zánik odpovědnosti pro prekluzi), nijak nenamítá, že by právě v jejím případě mělo k zániku odpovědnosti (prekluzi) za její protiprávní jednání dojít. S ohledem na to, že prekluze je obecně otázkou, kterou se musí správní soud zabývat z úřední povinnosti (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 18. 2. 2020, č. j. 10 As 156/2018 - 110), soud uvádí, že se zabýval i tím, zda u některého z vytýkaných jednání došlo k zániku odpovědnosti. Dnem spáchání přestupku se obecně rozumí den, kdy došlo k ukončení jednání, kterým byl přestupek spáchán (§ 31 odst. 1 přestupkového zákona). Současně platí, že v pětileté, resp. v případě přerušení v desetileté prekluzivní lhůtě [podle § 46e odst. 3 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, v rozhodném znění (**zákon o ČNB**), ve spojení s § 30 přestupkového zákona] musí být o přestupku pravomocně rozhodnuto. Z časového vymezení přestupků ve výroku A prvostupňového rozhodnutí je zřejmé, že ani u jednoho z nich k prekluzi nedošlo a dojít nemohlo (byly-li by některé z přestupků snad označeny za trvající či pokračující, vedlo by to jen k oddálení počátku běhu promlčecí doby).

Výroky I a II napadeného rozhodnutí nejsou nesrozumitelné ani jinak nezákonné

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

21. Pokud jde o namítanou nezákonnost I. výroku napadeného rozhodnutí, podle žalobkyně změna části výroku A *viii*) v návěti a v písm. b) prvostupňového rozhodnutí tak, že datum, od kterého se měla dopustit vytýkaného jednání, z původního 1. 2. 2017 žalovaná nahradila datem 12. 12. 2017, je v rozporu s § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu. Žalobkyně tím měla utrpět újmu na svých procesních právech odepřením možnosti podat opravný prostředek. Nadto, tato změna nebyla zanesena do odůvodnění prvostupňového rozhodnutí (viz str. 55 a 56), a to je proto zmatečné, vnitřně rozporné a nepřezkoumatelné. Nesouhlasila s hypotézou žalované, že dotčené jednání nebylo nejzávažnější, a nemohlo tak dojít k zásahu do jejích práv. Zkrácení rozhodné doby vytýkaného jednání musí podle žalobkyně ovlivnit výši sankce. Naopak podle žalované tato námitka nemá oporu ve skutkových okolnostech projednávané věci – závažnosti spáchaných přestupků. K zásahu do práv žalobkyně nedošlo, když tato dílčí změna nezaložila nové a překvapivé posouzení věci (žalobkyně to ani nenamítá). Výše pokuty vycházela zejména z přestupku dle § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru za jednání ad *i*) a provedená změna nesnížila jeho závažnost. Vedle toho jednání ad *viii*) bylo toliko přitěžující okolností. Dodala, že žalobkyně ani délku protiprávního jednání nevytýkala (a na tuto chybu před vydáním napadeného rozhodnutí sama neupozornila), a rovněž žalovaná délku protiprávního jednání nehodnotila jako přitěžující okolnost. Soud souhlasí s žalovanou, že tato námitka není důvodná.
22. Podle výroku I napadeného rozhodnutí se prvostupňové rozhodnutí „v části výroku A (*viii*) v návěti a v písm. b) podle § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu ve spojení s § 46c zákona o České národní bance mění tak, že se datum „1. 2. 2017“ nahrazuje datem „12. 12. 2017“.“ Přestupek ad *viii*) se týkal porušení AML zákona.
23. Napadeným rozhodnutím žalovaná rozhodovala o rozkladu [§ 5 odst. 2 písm. h) zákona o ČNB ve spojení s § 152 odst. 1 správního řádu], a přestože pro rozklad platí zvláštní pravidla stran možností odvolacího orgánu změnit prvostupňové rozhodnutí (viz § 152 odst. 6 správního řádu), podle § 46c zákona o ČNB se pro ukončení řízení o rozkladu proti rozhodnutí ČNB aplikuje právní úprava odvolání ve správním řádu. Omezení možnosti změnit v rámci rozkladu přezkoumávané rozhodnutí se proto v tomto případě nepoužije.
24. Bylo proto na místě aplikovat § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu, podle kterého pokud je podle odvolacího orgánu rozhodnutí správního orgánu prvního stupně v rozporu s právními předpisy nebo nesprávné, tak *napadené rozhodnutí nebo jeho část změnit; změnu nelze provést, pokud by tím některému z účastníků, jemuž je ukládána povinnost, brozila újma z důvodu ztráty možnosti odvolat se; podle § 36 odst. 3 se postupuje, pouze pokud jde o podklady rozhodnutí nově pořízené odvolacím správním orgánem; je-li to zapotřebí k odstranění vad odůvodnění, změnit odvolací správní orgán rozhodnutí v části odůvodnění; odvolací správní orgán nemůže svým rozhodnutím změnit rozhodnutí orgánu územního samosprávného celku vydané v samostatné působnosti*. Jde o projev apelační zásady ovládající odvolací řízení, na základě které může odvolací orgán změnit rozhodnutí správního orgánu prvního stupně (protipólem je kasační princip); změna rozhodnutí má tak nejen s ohledem na hospodárnost řízení přednost před jeho zrušením (rozsudek NSS ze dne 10. 12. 2018, č. j. 6 As 286/2018 - 34, č. 3837/2019 Sb. NSS). Tato cesta má jistě svá omezení, a to zejména z pohledu dodržení dvouinstančnosti správního řízení, zákazu překvapivého rozhodnutí – změnou nesmí vzniknout účastníkovi újma z důvodu ztráty možnosti se odvolat.
25. Podle soudu žalovaná svým postupem neporušila ani jednu z uvedených zásad. Toliko na základě právní úpravy [srov. § 21 odst. 2 a 5 písm. b) a d) zákona AML] změnila datum, od kterého byla žalobkyně povinna dodržovat povinnost vypracovat písemně systém vnitřních

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

zásad. Uvedeným postupem nenahradila činnost správního orgánu prvního stupně. Změnu neprovedla na základě rozsáhlého dokazování, ale s oporou v právní úpravě, podle které musí systém vnitřních zásad podle AML zákona vypracovat povinná osoba do 60 dnů poté, co se stala povinnou osobou.

26. Žalobkyně nemá pravdu ani v tom, že tím žalovaná porušila její procesní práva v důsledku nemožnosti podat rozklad, a že napadené rozhodnutí zatížila překvapivostí. Jednak tímto postupem nedošlo ke změně skutkové podstaty přestupku (ta zůstala stejná), nenastala ani potřeba doplnění dokazování – žalovaná ohledně toho, že žalobkyně je až od 12. 12. 2017 (nikoliv od 1. 2. 2017, kdy vydala vnitřní předpis Směrnici S-16 SVZ k dodržování povinností dle AML zákona) nebankovním poskytovatelem spotřebitelského úvěru [a tedy povinnou osobou dle § 2 odst. 1 písm. b) bod 6. AML zákona], vyšla z informace žalobkyni dobře známé (nebylo potřeba, aby se k tomu vyjadřovala; tuto skutečnost ostatně nyní nezpochybňuje). Platí, že drobné vady (upřesnění výroku o vině) změnou výroku bezpochyby napravit lze (rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 17. 6. 2010, č. j. 29 Ca 221/2008 - 48). Nedošlo přitom ani k porušení zákazu *reformationis in peius* (změna nebyla k tíži žalobkyně, nebyla jí ani uložena vyšší sankce; rozsah protiprávního jednání byl naopak omezen a žalovaná odůvodnila, proč nemá tato skutečnost vliv na výši pokuty). Blíže se tímto přestupkem soud zabývá v příslušné části odůvodnění rozsudku.
27. Podle soudu není vadou ani to, že nedošlo ke změně odůvodnění prvostupňového rozhodnutí. Ba naopak, změna rozhodnutí spočívá výhradně ve změně výroku [vyjma situací, kdy lze ve smyslu § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu změnit odůvodnění bez změny výroku]. Žalovaná proto postupovala v souladu s § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu, pokud výrokem I napadeného rozhodnutí změnila výrokovou část prvostupňového rozhodnutí a důvody této změny řádně a srozumitelně v napadeném rozhodnutí odůvodnila (jeho body 7 a 80). Je totiž třeba připomenout, že správní řízení tvoří v zásadě jeden celek, a je tomu tak i při změně rozhodnutí (platí obě rozhodnutí společně v mezích provedených změn; např. rozsudek NSS ze dne 26. 2. 2016, č. j. 6 As 293/2015 - 33). Neprovedení změny v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí nezpůsobilo jeho nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů či pro nesrozumitelnost. Soud opakuje, že tyto je třeba vyhradit jen těm nejzávažnějším vadám. Z odůvodnění prvostupňového rozhodnutí je zřejmé, co je žalobkyni kladeno za vinu, dílčí pochybení v době protiprávního jednání na to nemá vliv.
28. Žalobkyně dále namítala nezákonnost výroku II napadeného rozhodnutí, který je podle ní pro svou formulaci nesrozumitelný. Žalovaná sice změnila (pouze) výrok prvostupňového rozhodnutí a ve zbytku jej potvrdila, ale rozklad dále zamítla pouze „v tomto rozsahu“, tedy „ve zbytku“, čímž jej nezamítla jako celek. Není tak zřejmé, ve které jeho části mu mělo být vyhověno, když změna výroku prvostupňového rozhodnutí plynula ze správní úvahy žalované. Podle ní ovšem ani tato námitka není důvodná. Formulace výroku II napadeného rozhodnutí je správná, navazuje totiž na výrok I napadeného rozhodnutí, kterým došlo ke změně v části výroku A *viii*) v návěti a v písm. b) prvostupňového rozhodnutí, a potvrzuje tak ve smyslu § 90 odst. 5 správního řádu prvostupňové rozhodnutí v rozsahu, ve kterém nebylo změněno nebo zrušeno – rozklad byl nepochybně uznán jako neopodstatněný v celém rozsahu vyjma jednání dotýkajícího se skutku ad *viii*).
29. Soud připomíná, že výrokem II napadeného rozhodnutí žalovaná rozhodla tak, že se prvostupňové rozhodnutí „ve zbytku podle § 90 odst. 5 správního řádu ve spojení s § 46c zákona o České národní bance potvrzuje a rozklad se v tomto rozsahu zamítá“.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

30. Podle § 90 odst. 5 správního řádu *neshledá-li odvolací správní orgán důvod pro postup podle odstavců 1 až 4, odvolání zamítne a napadené rozhodnutí potvrdí. Jestliže odvolací správní orgán změni nebo zruší napadené rozhodnutí jen zčásti, ve zbytku je potvrdí*. Ani ve vztahu k výroku II soud neshledal námitkou důvodnou.
31. Námitka žalobkyně zřejmě (byť to neuvedla explicitně) směřuje k tomu, že podle ní nebyl vypořádán celý předmět řízení o rozkladu (namítá, že žalovaná rozklad nezamítla jako celek). Argumentace žalobkyně působí účelově a je založena na formalistickém výkladu procesních pravidel. Soud totiž upozorňuje, že lpění na formalitách správního procesu se může minout s vlastním cílem, a to hmotněprávním posouzením věci (předmětu řízení). To neznamená, že se mají procesní pravidla bagatelizovat (tvoří pomyslný rámec, za který správní orgány ve svém postupu nemohou zajít). Na druhou stranu je třeba vždy konkrétně posoudit, zda určitým procesním postupem došlo k zásahu do práv adresáta rozhodnutí. Opačný přístup by vedl k nežádoucímu „ping pongu“ jak mezi správními orgány, tak i mezi nimi a správními soudy. V případě žalobkyně tak tomu nebylo.
32. Z dikce § 90 odst. 5 správního řádu a komentářové literatury k němu vyplývá, že změnil-li odvolací správní orgán prvostupňové rozhodnutí jen zčásti, tj. postupem podle § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu, ve zbytku prvostupňové rozhodnutí potvrdí (tak žalovaná správně učinila) a odvolání (rozklad) do této části zamítne. Tomu by fakticky formulace žalované *rozklad se v tomto rozsahu zamítá* odpovídala. Je pravdou, že žalobkyně nesprávnost délky trvání přestupku ad *viii*) výslovně nenamítala (alespoň ne v tom smyslu, jak ji změnila žalovaná, viz bod 32 rozkladu), a žalovaná tak ke změně nepřistoupila z podnětu žalobkyně. V tomto ohledu může výraz *v tomto rozsahu* působit poněkud nejednoznačně. Jenže, jak již soud uvedl, k věci nelze přistupovat dogmaticky. Je třeba vycházet z logiky celého rozhodnutí, a to jak z výroku I, tak zejména z jeho odůvodnění. Z něj je nepochybně patrné, že žalovaná nevyhověla žádné z rozkladových námitek (a ty žalovaná vypořádala všechny). Výrazu *v tomto rozsahu* ve výroku II napadeného rozhodnutí je tak třeba rozumět tak, že rozklad se zamítá v tom zbytku, ve kterém žalovaná prvostupňové rozhodnutí nezměnila [tj. ve všem kromě počátku protiprávního jednání u přestupku ad *viii*)]. S tím koresponduje i správný postup, kdy žalovaná ve zbytku prvostupňové rozhodnutí v souladu s § 90 odst. 5 správního řádu potvrdila (přitom ani absence formulace *ve zbytku se potvrzuje* podle NSS nemusí vést k nezákonnosti; viz rozsudek ze dne 7. 9. 2012, č. j. 2 As 30/2011 - 127).
33. Za situace, kdy žalovaná k žádné jiné změně prvostupňového rozhodnutí nepřistoupila, to podle soudu nemůže vytvářet výkladový problém, který by měl vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí či snad jeho přezkoumatelnost. Konečně, uvedené dokládá i to, že žalovaná ani náznakem v žádné části napadeného rozhodnutí neuvedla (nepřipustila), že by byl rozklad např. částečně důvodný. Vyčerpala tak celý předmět řízení o rozkladu a její postup nemohl reálně zasáhnout do práv žalobkyně, která v tomto směru nic bližšího plausibilně netvrdila. Sama přitom nemohla mít žádné pochybnosti o tom, jak žalovaná o jejím rozkladu rozhodla.

K přestupku ad i)

34. Přestupku ad *i*) se měla žalobkyně dopustit tím, že v rozporu s § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru *v období ode dne 18.12.2017 do dne 6.9.2018 ve vzorku 14 doložených úvěrových případů před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru řádně neposoudila úvěruschopnost jednotlivých spotřebitelů na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací, neboť*

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

- *ve všech 14 doložených úvěrových případech vycházela při stanovení výše nákladů na domácnost pouze z normativně stanovené částky odpovídající životnímu minimu, přičemž ve 3 případech (...) bylo z doložených dokumentů zřejmé, že částky životního minima neodpovídají skutečným životním nákladům spotřebitele,*
- *v 8 případech (...) vycházela pouze z deklarované výše výdajů na bydlení a/nebo výše jiných výdajů, nedisponovala tak žádným jiným ověřitelným podkladem, ze kterého by mohla zjistit výdaje spotřebitele, popř. též zjistit i jiné než spotřebitelem deklarované závazky,*
- *v 8 případech (...) dostatečně neposuzovala deklarované závazky spotřebitelů,*
- *ve 3 případech (...) nezjišťovala a ani nezohlednila informace o dalších stávajících závazcích spotřebitele,*
- *v 6 případech (...) nezohlednila stávající závazky jednotlivých spotřebitelů, které nebyly na základě sjednaných úvěrových smluv přímo refinancovány,*
- *ve 3 případech (...) doložené příjmy spotřebitelů nemohly pokrýt deklarované výdaje a stávající splátky všech úvěrů, včetně úvěru poskytnutého společností TGI Money a.s.,*
- *ve 3 případech (...) řádně nezohlednila informace o stávajících závazcích spotřebitelů při posuzování úvěruschopnosti, když z podkladů, které měla k dispozici, vyplynulo, že spotřebitelé mají další závazky u jiných poskytovatelů spotřebitelského úvěru.*

35. Soud podotýká, že žalobkyně u tohoto přestupku fakticky nerozporovala jednotlivá skutková zjištění promítnutá do výroku, ale některé dílčí závěry, pokud jde o hodnocení postupu žalobkyně či výklad pojmů. Žalobkyně je zejména přesvědčena, že ověřování úvěruschopnosti spotřebitelů řádně provedla a vyhodnotila v dobré víře ve správnost postupu podle vlastní směrnice Pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti klienta č. S-19 (**směrnice S-19**), která byla v rámci řízení o povolení žalobkyně schválena i ČNB.
36. Souladnost postupu se směrnicí S-19 žalobkyně v první řadě zmínila u námitky, podle níž je poukaz žalované na povinnost uchovávat dokumenty nepřiléhavý, neboť jí nebylo kladeno za vinu porušení povinnosti dle § 78 zákona o spotřebitelském úvěru. V této souvislosti uvedla, že se žalovaná nevypořádala s poukazem na tehdy panující praxi, kdy klienti např. předkládali výpisy z účtu k nahlédnutí, a že byl tento postup plně v souladu se směrnicí ve verzi účinné od 15. 10. 2017, konkrétně čl. 4.3, podle kterého klient nemusí souhlas s pořízením fotokopie udělit. Soud předně zdůrazňuje, že žalovaná v bodech 16 - 18 napadeného rozhodnutí na uvedené námitky přezkoumatelně, byť nikoli vyčerpávajícím způsobem, reagovala. Je zřejmé, že podle ní musí poskytovatel úvěru uchovávat dokumentaci tím způsobem, aby byl schopen splnění požadavků § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru doložit, neb právě jeho v tomto směru tíží důkazní břemeno (tím z pohledu soudu implicitně reagovala i na argumentaci existující praxí, přičemž k vlastnímu významu vnitřní směrnice se žalovaná vyjádřila v souvislosti s otázkou dobré víry; viz níže). V této souvislosti je pak jistě relevantní i § 78 citovaného zákona, jenž zakládá požadavek pořízení a uchování dokumentace v rozsahu, který je nezbytný pro hodnověrné osvědčení řádného plnění povinností stanovených tímto zákonem. Soud nerozporuje, že porušení tohoto ustanovení sice žalobkyni nebylo formálně kladeno k tíži, to však neznamená, že v souvislosti s jiným přestupkem (porušením § 86 zákona o spotřebitelském úvěru) nemůže správní orgán v odůvodnění napadeného rozhodnutí konstatovat, že žalobkyní předložené dokumenty či jiné záznamy nebyly uchovávány v rozsahu nezbytném pro prokázání plnění jejích povinností. Nelze totiž tvrdit, že § 78 a § 86 zákona o spotřebitelském úvěru spolu nijak nesouvisí či snad, že je žalovaná účelově směšuje. Je zřejmé, že pokud má žalobkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

plnit určitou povinnost, musí být vůči dohledovému orgánu schopna její plnění náležitě prokázat.

37. Dále žalobkyně namítala, že se žalovaná nevypořádala s námitkami uvedenými v bodu 7 rozkladu, jež se týkaly poukazu na dodržení, resp. nedodržení směrnice, zde konkrétně jejího čl. 7.2 a nepatřičného odkazu ČNB na čl. 4.4 (ověření nepodložených či nejasných informací telefonicky a uložení záznamu do spisu). Soud připomíná, že tyto námitky žalovaná v bodě 14 a 18 napadeného rozhodnutí reflektovala, je ovšem pravdou, že je explicitně nevypořádala, jakkoli ve vyjádření k žalobě tvrdí opak (použila je toliko jako oporu pro tvrzení, že spisy klienta byly i podle samotné žalobkyně předloženy kompletní). Nelze ovšem přehlížet, že v bodě 7 rozkladu žalobkyně fakticky namítala hlavně to, že dodržela požadavky na prověření informací postupem podle směrnice (ověřila bankovní výpisy apod. a informace založila do spisu klienta), k čemuž žalovaná v bodě 17 svého rozhodnutí obecně, avšak zcela jasně, uvedla, že žalobkyně potřebné dokumenty nearchivovala a posuzování bankovních výpisů a dalších podkladů ve většině případů nedoložila – přinejmenším implicitně tak vypořádala i tuto námitku. Současně se tím stala irelevantní i argumentace nepřiléhavostí čl. 4.4 směrnice: jestliže bylo jasně konstatováno, že všechny potřebné dokumenty doloženy nebyly, otázka případného ověřování informací (a potřeby takového ověřování) logicky ztrácí význam. Nehledě na to, že ČNB porušení tohoto ustanovení směrnice ani žalobkyni výslovně nevytýkala (z bodu 118 prvostupňového rozhodnutí je zřejmé, že tím ČNB jen chtěla ilustrovat, jak měla dle svého vlastního předpisu žalobkyně získávat patřičné, tj. dostatečné i spolehlivé informace).
38. Konečně, pokud jde o vlastní dobrou víru, tu žalobkyně akcentovala v souvislosti s námitkou, že postup pro posuzování úvěruschopnosti založený i na odhadu budoucích nákladů za použití ukazatele životního minima je jediným racionálním řešením a především byl předpokládán i v čl. 8.1 směrnice S-19. Žalobkyně odkázala na výzvy žalované v rámci licenčního řízení, podle kterých tento vnitřní předpis změnila, načež byla přesvědčena, že tento postup je v souladu se zákonem. Ve svém postupu tak podle ní dostala povinnosti dle § 15 odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru, nehledě na to, že, jak potvrdila sama žalovaná, v době povolovacího řízení probíhala změna legislativy a chyběla proto aplikační praxe či jakákoliv metodika ČNB (jak doplnila u ústního jednání), ke které by mohla přihlédnout. Na argumentaci postupem dle směrnice žalovaná neměla nijak reagovat.
39. V souvislosti s touto argumentací soud v první řadě zdůrazňuje, že žalovaná uvedenou rozkladovou námitku vypořádala. Zabývala se jak ukazatelem životního minima, tak významem vnitřních předpisů. Srozumitelně odkázala na body 122 a 123 prvostupňového rozhodnutí, s nimiž se ztotožnila. Z těch je přitom zřejmé, že postup založený i na odhadu budoucích nákladů spotřebitele nebyl správními orgány v obecné rovině zpochybněn. Správní orgány žalobkyni vytýkaly nesprávný způsob jeho provedení – že vycházela paušálně z životního minima, které nelze jako referenční hodnotu převzít bez dalšího. Jde toliko o výchozí bod minimálních nákladů, ke kterému je zásadně nutné přičíst náklady další. Proti těmto závěrům a jejich aplikaci na zjištěný skutkový stav přitom žalobkyně žádné konkrétní námitky nevznáší, pouze obecně uvádí, že daný ukazatel brala jako výchozí a navyšovala jej dle individuálních okolností každého klienta.
40. V tomto ohledu ovšem platí, že správní orgány explicitně nezpochybňovaly obsah čl. 8.1 směrnice S-19 jako takový, přinejmenším nikoli v tom ohledu, že by snad životní minimum nemohlo být nikdy považováno za relevantní ukazatel – tvrzení žalobkyně, že postupovala

podle schválené směrnice, tak ve výsledku není se závěry správních orgánů v přímém rozporu.

41. Žalovaná se i tak věnovala rovněž vlastní povaze vnitřních předpisů. V bodě 23 svého rozhodnutí zdůraznila, že směrnice byla vydána v jiném řízení a za jiným účelem, než je následné kontrolování dodržování zákonných povinností. Zejména pak žalobkyni upozornila na dohledový benchmark č. 3/2016¹, ve kterém dotčeným subjektům (tedy i žalobkyni, kterou měla v tomto ohledu upozornit již v licenčním řízení) signalizovala, že účelem posouzení postupů a pravidel není schválení souladu konkrétních postupů s jednotlivými hmotněprávními ustanoveními zákona, ale zjištění, zda žadatel splňuje předpoklady stanovené zákonem pro vydání oprávnění k výkonu regulované činnosti. Předmětem následného dohledu ČNB je kontrola dodržování konkrétních povinností stanovených poskytovatelům spotřebitelských úvěrů zákonem. Postupy a pravidla obsažená v žádosti o vydání oprávnění k činnosti nebankovního poskytovatele nadto nelze pojímat jako definitivní, posléze musí odpovídat nejen reálné a aktuální praxi poskytovatele spotřebitelských úvěrů, ale také přístupu ČNB k výkonu dohledu.
42. Žalovaná jinými slovy upozornila, že schválený vnitřní předpis nemůže mít absolutní povahu bez ohledu na pozdější vývoj právní úpravy a praxe či konkrétní okolnosti každého případu. To ostatně potvrzuje i § 15 odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru, na něž žalovaná rovněž upozornila, a podle kterého *nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru je povinen průběžně ověřovat a pravidelně hodnotit přiměřenost a účinnost zavedených postupů a pravidel*. Poskytovatel je tak zásadně povinen své postupy průběžně přizpůsobovat nejen právní úpravě, ale i vývoji praxe. Tato východiska přitom žalobkyně nyní konkrétněji nezpochybňuje, napadá toliko tvrzení žalované, že v době schválení směrnice neexistovala ještě dostatečná aplikační praxe. K tomu soud uvádí, že změna právní úpravy či absence aplikační praxe v průběhu schvalování oprávnění k činnosti jistě automaticky neomlouvá tehdejší případné nedostatečné posouzení směrnice žalovanou (ČNB). Nemění však nic na již uvedeném, tedy že pravidla směrnice S-19 správní orgány přímo nepopíraly. Naplnění skutkové podstaty projednávaného přestupku bylo založeno na tom, jak žalobkyně v praxi úvěruschopnost reálně posuzovala, a ne na tom, zda postupovala v rozporu se svými formalizovanými postupy. Ty přitom i dle samotné žalobkyně fakticky vedou ke stejným důsledkům, tj. nutnosti zohlednění nejen ukazatele životního minima, ale též individuálních okolností případu.
43. Svými námitkami nadto žalobkyně požadavky ČNB na prověřování klientů nyní konkrétněji nezpochybňuje, setrvává v rovině přípustnosti ukazatele životního minima. Soud proto v obdobně obecné rovině odkazuje na výše uvedené a dodává, že přístup ČNB nehodnotí jako nepředvídatelný či excesivní. Nerozporuje přitom, že ani ve snaze o dosažení legitimního cíle v podobě co nejvyšší ochrany spotřebitele, nelze klást na podnikatelské subjekty nepřiměřené či nerozumné požadavky. Tak tomu ovšem nebylo, ČNB požadovala toliko náležité zohlednění konkrétních skutečností, pokud u některých z klientů vyvstaly. Její postup nelze považovat za odrazování od vstupu do odvětví poskytování spotřebitelských úvěrů: žalobkyně do něj vstoupila dobrovolně, při vědomí přijímané legislativy, která ostatně navazovala na dřívější právní úpravu – zákon č. 145/2010 Sb.,

¹ Dostupný dne 8. 4. 2024 [online] z: https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/dohled-financi-trh/.galleries/vykon_dohledu/dohledove_benchmarky/download/dohledovy_benchmark_2016_03.pdf.

o spotřebitelském úvěru, který rovněž v § 9 předpokládal posuzování schopnosti spotřebitele spotřebitelský úvěr splácet.

44. Dřívější i aktuální právní úprava z povahy věci nemohou být zcela vyčerpávající a postihovat všechny možné aspekty konkrétních životních situací spotřebitelů. Proto je samozřejmě žádoucí, aby dohledový orgán přijal specifitější metodiku a regulované subjekty blíže navedl – ty však ani absence detailních metodických pravidel nezavazuje povinnosti postupovat podle zákona; stále lze na ně nahlížet – a v porovnání se spotřebiteli, s nimiž do právních vztahů vstupují, to platí tím spíše – jako na profesionály. Žalobkyně si nadto protiřečí, pokud při jednání namítala nedostatečnou metodickou aktivitu ČNB, a na straně druhé v žalobě napadala aplikaci dohledových benchmarků (zejména 1/2014 a 3/2016), s nimiž měla ČNB pracovat nad rámec zákona. Je totiž přinejmenším zřejmé, že žalobkyni byla určitá metodická pomůcka známa.
45. Dohledový benchmark není závazným právním předpisem [viz i rozsudek zdejšího soudu ze dne 30. 5. 2023, č. j. 3 Af 16/2018 - 173; ke shodnému závěru dospěl NSS stran metodiky Komise pro cenné papíry v rozsudku ze dne 31. 5. 2007, č. j. 9 Afs 29/2007 - 115], jde o metodický předpis/pokyn, jehož účelem je právě seznámení adresátů právních povinností s dohledovými poznatky a očekáváními dohledového orgánu, pokud jde o dodržování konkrétních právních povinností (to je i případ dohledového benchmarku č. 1/2014, který se sice týká výkladu tehdy již neplatného § 9 odst. 1 zákona č. 145/2010 Sb., nepochybně jej ale lze *mutatis mutandis* vztáhnout i na současnou povinnost posuzovat úvěruschopnost dle § 86 zákona o spotřebitelském úvěru, stejně jako benchmarku 3/2016). Cílem je podrobněji vyložit, co se od poskytovatelů spotřebitelských úvěrů očekává pro to, aby z pohledu orgánu dohledu byly naplněny požadavky *zákona* o spotřebitelském úvěru – sjednocením postupu usnadňuje nejen rozhodovací činnost, ale i činnost regulovaných subjektů. To přílehlavě popisuje již bod 114 prvostupňového rozhodnutí a na něj navazující bod 12 napadeného rozhodnutí (reagující na bod 5 rozkladu). Dohledový benchmark žádné povinnosti neukládá (plynou již ze zákona), ale jen usnadňuje orientaci povinných subjektů, jak postupovat, aby zákonné požadavky neporušily. Z pohledu soudu tak obě žalobkyni namítané roviny vyznívají účelově. Nejenže určité metodické pomůcky, jakkoli třeba stále dosti obecné, existovaly, zároveň bylo žalobkyni kladeno za vinu jen a pouze porušení § 86 zákona o spotřebitelském úvěru, nikoliv dohledového benchmarku. Pokud snad ČNB prověřovala *zohledňování* uvedeného benchmarku, neznamená to (a z obou rozhodnutí nic takového ani implicitně neplyne), že by konstatovala jeho porušení.
46. Stran vlastní přiměřenosti požadavků na posouzení úvěruschopnosti pak soud vycházel ze základní premisy, že jejím smyslem je založení odpovědnosti věřitele za poskytnutí úvěru spotřebitelům, kteří z objektivních důvodů nebudou schopni plnit své závazky. Právní úprava proto ve svém důsledku chrání spotřebitele jako slabší smluvní stranu před předlužením a úpadkem, a k tomu účelu zatěžuje podnikatele konkrétními povinnostmi. V takovém případě je klíčová povinnost poskytovatele ve smyslu § 86 zákona o spotřebitelském úvěru (jedná se o transpozici čl. 8 směrnice 2008/48/ES) posoudit *před* uzavřením smlouvy úvěruschopnost žadatele výrazným krokem umožňujícím zabránit popsaným nežádoucím účinkům získání spotřebitelského úvěru.
47. Postup, kterým poskytovatel úvěru posuzuje úvěruschopnost žadatele, by měl být dostatečně důkladný, neměl by se spoléhat jen na tvrzení spotřebitele a měl by disponovat doklady, které je potvrzují. Není pochyb o tom, že povinnost posoudit úvěruschopnost vyžaduje určitou míru aktivního přístupu poskytovatele, zásadně by neměl vycházet pouze

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

z ničím nepodložených prohlášení (viz rozsudky NSS ze dne 1. 4. 2015, č. j. 1 As 30/2015 - 39, č. 3225/2015 Sb. NSS, a ze dne 19. 4. 2018, č. j. 2 As 107/2017 - 72).

48. Pokud jde o kvalitu a rozsah informací, ze kterých poskytovatel při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele musí vycházet, ve smyslu § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru se musí jednat o informace *nezbytné, spolehlivé, dostatečné a přiměřené* ve vztahu k charakteru poskytovaného úvěru. Byť uvedené ustanovení nevylučuje úvahu poskytovatele nad úvěruschopností konkrétního žadatele, ten je zásadně omezen v uvedeném ustanovení požadovanou kvalitou informací a obecným požadavkem odborné péče. Nedoložené informace o příjmech a výdajích spotřebitele nemohou naplnit požadavek spolehlivosti (rozsudek NSS 6 As 8/2023, bod 48). V něm NSS dále uzavřel, že povinnost porovnat příjmy a výdaje žadatele o úvěr není splněna pouhým posouzením úvěrové historie žadatele, např. pomocí evidence exekucí či nebankovního registru dlužníků. Ve smyslu § 86 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru musí poskytovatel provést obojí. Poskytovatel se přitom zásadně nemůže spokojit pouze s nedoloženým tvrzením spotřebitele o výši příjmů a výdajů, ale měl by si pravdivost údajů o výši příjmů a výdajů ověřit, a to např. vyžádáním si potvrzení o zdrojích příjmů a tyto zdroje identifikovat (rozsudek NSS 6 As 8/2023 - 57, bod 49 a 53). Šestý senát NSS tak svým nedávným rozsudkem postavil na jisto, že poskytovatel spotřebitelského úvěru se nemůže spokojit pouze s tvrzením žadatele, ale měl by je rovněž ověřit. Tím tedy vyvrátil názor osmého senátu zdejšího soudu v rozsudku ze dne 14. 12. 2022, č. j. 8 A 106/220 - 81, kterým žalobkyně argumentovala. Žalobkyně z pohledu soudu na základě § 86 zákona o spotřebitelském úvěru měla a mohla vědět, jaké jednání se od ní očekává; ani odkaz na rozsudek NSS ze dne 19. 4. 2007, č. j. 2 Afs 176/2006 - 96, proto není přiléhavý.
49. Citovaný rozsudek šestého senátu NSS se zároveň vyjádřil (bod 54) i ke vztahu požadavku na obstarávání si údajů a podkladů od spotřebitelů a ochrany jejich osobních údajů. Potvrdil, že na dřívějších závěrech o přijatelnosti požadavků na získání údajů za účelem posouzení úvěruschopnosti (např. rozsudek SDEU C-449/13, *CA Consumer Finance proti Ingrid Bakkaus a další*) se nic nemění ani přijetím Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 (obecné nařízení o ochraně osobních údajů). V podobném duchu se přitom s touto otázkou vypořádala v nynější věci i žalovaná (bod 32 napadeného rozhodnutí), s jejímiž závěry se soud (mimo korekci označení rozsudku SDEU č. C-679/18, namísto C-6779/18) ztotožňuje. Je zřejmé, že i podle úpravy ochrany osobních údajů je poskytovatel oprávněn požadovat údaje *v nezbytném rozsahu*, zcela jednoznačně tak může dostát své povinnosti posoudit úvěruschopnost žadatele. Potom je proporcionalita požadavků nezbytného rozsahu logicky dána (nezbytný rozsah bude proporcionální, když vlastní pojem *nezbytnosti* předpokládá přiměřenost požadavku). Za situace, kdy podle žalované žalobkyně úvěruschopnost neposoudila z důvodu, že vycházela mimo jiné z nepodložených tvrzení spotřebitelů, soud nerozumí tomu, jakým způsobem mohla v tomto směru dále hodnotit proporcionalitu požadavků.
50. Soud se u tohoto přestupku zabýval i dalšími dílčími námitkami, které posoudil rovněž jako nedůvodné.
51. Žalobkyně s odkazem na bod 10 napadeného rozhodnutí namítala vnitřní rozpornost výroku a odůvodnění prvostupňového rozhodnutí [podle výroku *porušila* § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru a „*dopustila se*“ tak přestupku podle § 154 odst. 1 písm. e) téhož zákona, přičemž podle bodu 132 odůvodnění žalobkyně postupovala v rozporu s § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, čímž se „*mohla dopustit*“ uvedeného přestupku].

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

Žalovaná tuto námitku označila za nedůvodnou, když šlo pouze o formulační neobratnost, kterou žalovaná bez námítky žalobkyně opravila. Ani podle soudu není tato námitka důvodná.

52. Žalobkyně i v tomto případě čistě formalisticky namítá způsob slovního vyjádření ČNB, které ovšem vnitřní rozpor výroku a odůvodnění prvostupňového rozhodnutí nezakládá. ČNB nejspíše jen v bodě 132 prvostupňového rozhodnutí zkopírovala text oznámení o zahájení řízení, v němž na str. 6 logicky uváděla, že se žalobkyně dotčeného přestupku „*mohla dopustit*“. Zásadní podle soudu je, že dle výroku prvostupňového rozhodnutí žalobkyně přestupek podle § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru spáchala (*dopustila se ho*), jak vyplývá i z bodů 263 a 265 téhož rozhodnutí, kde ČNB dokonce toto jednání hodnotila jako nejzávažnější. Konečně, žalovaná tuto zřejmou nesprávnost v napadeném rozhodnutí v bodě 10 korigovala, a přípustně tak doplnila prvostupňové rozhodnutí. Soud opětovně připomíná, že obě rozhodnutí tvoří jeden celek.
53. Dále žalobkyně namítala, že se žalovaná v napadeném rozhodnutí nezabývala její argumentací k pojmu „odborná péče“. Nevypořádala se dle ní ani s rozkladovou námitkou stran benchmarků a s tím spojeného postupu žalované nad rámec zákona. S tím souvisí i to, že pojem „objektivně očekávatelné skutečnosti“ postavila k tíži žalobkyně, byť nejde o zákonný pojem. Podle žalované bylo z pohledu vytýkaného jednání ve smyslu § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru irelevantní zkoumat, zda jednala s odbornou péčí. Důvodnou podle ní není ani námitka stran dohledových benchmarků. Bylo by absurdní, pokud by se žalovaná nemohla řídit svými doporučeními adresovanými dohlíženým subjektům. Žalobkyně nemá pravdu ani ohledně pojmu „objektivně očekávatelných skutečností“, který v prvostupňovém rozhodnutí plnil význam pouhého argumentačního obrátu. Zásadní je, že žalobkyně nesplnila povinnost uloženou § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru.
54. Soud předně musí podotknout, že akcent žalobkyně na výklad pojmu *odborné péče* se míjí s podstatou závěrů ČNB a žalované. ČNB již v bodě 10 oznámení o zahájení řízení uvedla, že žalobkyně měla ze své pozice nebankovního poskytovatele spotřebitelských úvěrů „*ve smyslu ustanovení § 75 zákona o spotřebitelském úvěru posoudit úvěruschopnost spotřebitele s odbornou péčí, tj. v souladu s požadavky ustanovení § 86 odst. 1 téhož zákona*“. Na to ovšem navázala výčtem konkrétních způsobů posouzení úvěruschopnosti dle § 86 odst. 1 citovaného zákona, jehož nedodržení, nikoli tedy nedodržení § 75 zákona, žalobkyni (i v prvostupňovém rozhodnutí) primárně vytýkala. Rovněž bankovní rada (žalovaná) pak v bodě 11 napadeného rozhodnutí polemiku žalobkyně stran *odborné péče* označila za bezpředmětnou.
55. Přesto je pravdou, že ani pojem *odborné péče* není v tomto případě bez významu, žalovaná se ostatně k němu v bodě 16 napadeného rozhodnutí „obloukem“ vrátila s tím, že povinnosti podle § 86 zákona je žalobkyně povinna plnit i s odbornou péčí, neboť takový požadavek klade obecně § 75 uvedeného zákona. Jinak řečeno, povinnost postupovat s odbornou péčí představuje optiku, pomocí které se obecně posuzuje jednání při poskytování spotřebitelských úvěrů (jinak také jako povinnost jednat *lege artis*). Soud přitom souhlasí s aplikací tohoto pojmu v tom ohledu, že dotváří právní rámec pro povinnosti v zákoně uvedené s tím, že jeho konkretizace závisí na vybrané povinnosti poskytovatele a zprostředkovatele spotřebitelských úvěrů (srov. i rozsudek NSS ze dne 31. 1. 2024, č. j. 6 As 8/2023 - 57). Úvahy ohledně pojmu *odborné péče* proto ani v tomto případě rozhodně nejsou zcela bezpředmětné. Na druhou stranu soud nerozumí, v čem měl dle žalobkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

spočívat „dogmatický přístup“ žalované k pojmu odborné péče, vysvětlení této námitky nenabízí ani žalobkyní citovaný rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 1. 2015, č. j. 22 A 22/2013 - 19. Je zřejmé, že žalovaná tento pojem použila v rámci výkladu povinností podle § 86 zákona o spotřebitelském úvěru, porušení odborné péče samo o sobě žalobkyni k tíži nekladla. Kromě toho z výše uvedeného vyplývá, že právě i rovinu *postupu s odbornou péčí* zohlednila – povinnosti podle § 75 a § 86 zákona o spotřebitelském úvěru nelze oddělovat, ale je nutné je vykládat společně.

56. Další námitkou žalobkyně poukazovala na to, že ČNB v případě užití pojmu „objektivně očekávatelných skutečností“ postupovala nad rámec zákona, neboť ten uvedený pojem nezná. Podle § 86 zákona o spotřebitelském úvěru je povinností jeho poskytovatele zjistit a posoudit úvěruschopnost spotřebitele, tj. ve smyslu § 86 odst. 2 téhož zákona *schopnost spotřebitele splácet sjednané pravidelné splátky*, a to dle odst. 1 téhož ustanovení *na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací, získaných přímo do něj nebo z jiných zdrojů*.² Jinak řečeno, povinností poskytovatele je zjistit vše, co je rozhodné jak v době uzavření smlouvy, tak i to, co se dá objektivně u dlužníka očekávat v budoucnu. Cílem je zajistit, aby nedošlo ke vzniku nesplacených pohledávek za spotřebiteli. Je zřejmé, že právě v tomto směru ČNB uvedený pojem použila. V dalším pak soud odkazuje na bod 127 prvostupňového rozhodnutí a bod 13 napadeného rozhodnutí. Z nich je zřejmé, že ČNB tento pojem používá jako slovní vyjádření shrnující určité objektivní skutečnosti. Takový postup nezpůsobuje nezákonnost, nepřezkoumatelnost a není ani vadou řízení. Přistoupení na argumentaci žalobkyně by vedlo k absurdnímu zpochybňování veškerých slov či jejich spojení, který by ve svém důsledku vedl k popření celého rozhodnutí.
57. Ostatně, jednou z takových objektivně očekávatelných skutečností je právě i vyšší věk žadatele o úvěr či přiznání invalidity III (tj. nejvyššího) stupně, jako skutečnosti fakticky neumožňující si obstarat další vedlejší příjem. Neznamená to, že má poskytovatel úvěru *a priori* takového žadatele vyloučit z poskytnutí úvěru (to správní orgány netvrdily), ale měl by takové objektivní skutečnosti (v případě starobního důchodu nepochybně očekávatelné) vzít v potaz v rámci postupu dle § 86 zákona o spotřebitelském úvěru. Za situace, kdy je chráněným zájmem ochrana spotřebitelů před zadlužením a v konečném důsledku i možným úpadkem, nemůže být zjišťování a posuzování takových skutečností diskriminační ani zasahující do integrity žadatelů. Dohledový benchmark žalované je v tomto smyslu žádoucím vodítkem pro poskytovatele spotřebitelských úvěrů.
58. Všechny okolnosti je vždy třeba posuzovat v kontextu konkrétního žadatele o úvěr. Relevantní okolností přitom může být i potenciální využití (byť běžně dostupných) bankovních produktů, jako je kontokorentní úvěr (ten je fakticky spotřebitelským úvěrem), a to za situace, kdy konkrétní žadatel si takový produkt již sjednal, jako tomu je např. v případě posuzované úvěrové smlouvy č. 180072. Z žalobkyní předložené úvěrové dokumentace ale vyplývá, že touto otázkou se při posuzování úvěruschopnosti žadatelky nezabývala, a to tím spíše, pokud nešlo zcela vyloučit, že by kontokorent využila –

² Soud pro úplnost dodává, že nepřehlédl, že v průběhu soudního řízení došlo s účinností od 1. 1. 2024 ke určité změně tohoto ustanovení, na podstatě citované právní úpravy ovšem tato změna dle jeho názoru nic nemění, nelze jí považovat za příznivější (obdobně docházelo k dílčím úpravám, resp. přesunům některých dotčených ustanovení i dřívějšími novelami, jak upozorňovala ČNB v prvostupňovém rozhodnutí; ani ty na podstatě věci – ať už z pohledu vymezení skutkových podstat či výše sankce – nic neměnily a nepřinášely pro žalobkyni příznivější úpravu).

žadatelka uvedla, že již má šest menších úvěrů. V tomto ohledu tak soud plně souhlasí se žalovanou, která se v bodě 44 napadeného rozhodnutí s touto námitkou řádně vypořádala.

59. Žalobkyně zároveň nemá pravdu, namítá-li, že pouze v jednom ze čtrnácti posuzovaných případů nebyl poskytnutý úvěr řádně splácen, tudíž úvěruschopnost náležitě posoudila. To, zda spotřebitel úvěr řádně (ne)splácí, se ukáže až po uzavření úvěrové smlouvy (tedy až *ex post*), povinnost dle § 86 zákona o spotřebitelském úvěru se ale týká toho, co musí poskytovatel učinit předtím, než úvěr poskytne. Je tomu právě proto, aby svým správně nastaveným postupem zamezil podobným situacím. V tomto jediném případě zcela zřejmě žalobkyně úvěruschopnost posuzovat náležitě ani nemohla, pokud k platební neschopnosti došlo takto záhy po poskytnutí úvěru. Nadto, žalovaná má nepochybně v bodě 22 napadeného rozhodnutí *in fine* pravdu, jelikož aktuální plnění závazků, neznamená, že dlužník v blízkém časovém horizontu již nemusí schopen splácet (např. zatím splátky hradí z úspor) a že tedy došlo k řádnému posouzení úvěruschopnosti.
60. K dalším dílčím otázkám soud již jen stručně shrnuje, že důkazem nedůsledného posuzování úvěruschopnosti ze strany žalobkyně je mimo jiné odkaz na v úvěrové dokumentaci nedostupné podklady (viz tabulka č. 3 prvostupňového rozhodnutí). Žalovaná se s námitkami v bodě 15 rozkladu směřujícími proti uvedené tabulce legitimně vypořádala odkazem na prvostupňové rozhodnutí, kde žalovaná uvedla zmíněné negativní skutečnosti potenciálně ovlivňující úvěruschopnost žadatelů (záporný zůstatek na bankovním účtu u jedné žadatelky, nestabilní výše příjmů apod.) K obecně formulované námitce stran bodu 16 rozkladu soud rovněž obecně uvádí, že žalovaná se s ní náležitě a srozumitelně vypořádala v bodě 39 napadeného rozhodnutí.
61. Konečně ani námitka týkající se nesprávně (extenzivně) specifikovaného období protiprávního jednání *ad i)*, tj. od 18. 12. 2017 do 6. 9. 2018, není důvodná. Podle žalobkyně minimálně u první smlouvy nemohlo v tomto období dojít k neposouzení úvěruschopnosti, pokud byla uzavřena dne 18. 12. 2017 (tj. k posouzení tak došlo před tímto datem). Soud plně souhlasí s tím, jak se s touto námitkou vypořádaly správní orgány (viz bod 120 prvostupňového a bod 21 napadeného rozhodnutí). K tomu dodává, že tato námitka se i mívá svým účelem. Námitka směřuje totiž k potenciálnímu zhoršení situace žalobkyně a k prodloužení doby (délky) protiprávního jednání.
62. V každém případě, z povahy věci je jasné, že pokud první úvěrovou smlouvu z celkově šetřených 14 úvěrových případů žalobkyně uzavřela dne 18. 12. 2017 a poslední smlouva byla uzavřena dne 6. 9. 2018, časový rámec chybně vymezen nebyl. Žalobkyně vychází z § 86 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, který váže povinnost posoudit úvěruschopnost na období *před* uzavřením smlouvy. Nejzazším datem, kdy žalobkyně této povinnosti mohla dostát, byl ovšem právě den 18. 12. 2017. Až okamžikem uzavření smlouvy žalobkyně jí stanovenou povinnost fakticky porušila. Tomu odpovídá i dikce § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru, podle kterého se přestupku dopustí ten, kdo *poskytne spotřebitelský úvěr v rozporu s § 86 odst. 1*. Poskytovatele není možné sankcionovat za to, že neposoudil úvěruschopnost, přestože k uzavření smlouvy nedošlo. Žalovaná tak vztáhla počátek časového rámce tohoto přestupku k datu uzavření první z posuzovaných smluv.

K přestupku ad ii)

63. Tohoto přestupku se žalobkyně měla dopustit tím, že *v období ode dne 14.12.2018 do dne 28.2.2019 trvale nezpřístupňovala spotřebiteli a) jasným a srozumitelným způsobem informaci o typu záůjční úrokové sazby a důsledcích souvisejících s typem záůjční úrokové sazby pro*

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

spotřebitele, b) informaci o výši nákladu na ocenění nemovité věci, když toto ocenění nemovité věci bylo vždy vyžadováno a společnost TGI Money a.s. výši tohoto nákladu znala, čímž jednala v rozporu s § 92 odst. 1 písm. k) a r) zákona o spotřebitelském úvěru.

64. Žalobkyně nejprve namítala, že v rozhodnutí o námitkách se nadřízená osoba kontrolujících nezabývala všemi námitkami, konkrétně měla pominout námitku stran kontrolního zjištění o „typu dostupné zápůjční úrokové sazby“. Odůvodnění zamítnutí námitek podle ní bylo v přímém rozporu s jejich obsahem. Žalovaná tuto námitku označila za nedůvodnou. Žalobkyně si podle ní navíc protiřečí, pokud zároveň nesouhlasí s tím, jak se s nimi vypořádala. Doplnila, že rozhodnutí o námitkách kontrolovaným osobám neukládá povinnosti a nezakládá práva. Podle soudu tato první námitka ve vztahu k přestupku ad ii) není důvodná.
65. Soud k tomu ze správního, resp. kontrolního spisu zjistil, že námitka se týká kontrolního zjištění v bodě 2.1 protokolu o kontrole s názvem „Trvale přístupné informace a komunikace se spotřebitelem“, podle kterého žalobkyně spotřebiteli trvale jasným a srozumitelným způsobem nezpřístupnila informaci o typu úrokové sazby a souvisejících důsledcích pro spotřebitele. Proti tomu žalobkyně podala námitku. Tu přezkoumala nadřízená osoba kontrolujících v rozhodnutí o námitkách ze dne 9. 4. 2019, č. j. 2019/040721/CNB/650. Soud uznává, že se s ní pod bodem 2.1. protokolu o kontrole nevypořádala zcela přiléhavě, když ji zamítla s odůvodněním, že ve smyslu § 14 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole, nesměruje vůči žádnému kontrolnímu zjištění. I přesto ale podle soudu toto procesní pochybení nemohlo mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Předně proto, že tato námitka fakticky vypořádána byla, byť v rámci námitek vůči jinému kontrolnímu zjištění (2.5 protokolu o kontrole na str. 1-6 rozhodnutí o námitkách). Současně platí, že rozhodnutí o námitkách je svou povahou dílčím procesním úkonem, který nezakládá žádná definitivní práva a povinnosti. Soud tak souhlasí i s tím, jak se k této otázce vyslovila žalovaná v bodě 47 napadeného rozhodnutí. Pro žalobkyni je skutečně zásadní až to, o čem rozhodla ČNB v prvostupňovém rozhodnutí, protože teprve tím byla uznána vinnou ze spáchání přestupku. Protokol o kontrole ani případné rozhodnutí o námitkách vinu žalobkyně nezakládá (případné vady vypořádání námitek proti kontrolním zjištěním zpravidla nemohou zakládat nezákonnost rozhodnutí ve věci samé).
66. Jde-li pak o druhou námitku k přestupku ad ii) týkající se informování spotřebitelů o charakteru úrokové sazby, podle žalobkyně se žalovaná nevypořádala s námitkou stran pevné zápůjční úrokové sazby, její zákonnou definicí či výkladem v odborné literatuře. Žalovaná toto tvrzení vyvracela a uvedla, proč žalobkyni uplatněná zápůjční úroková sazba PRIBOR 1Y nemůže být pevnou, nýbrž pohyblivou úrokovou sazbou. Zdůraznila význam správného a srozumitelného informování spotřebitelů o typu zápůjční úrokové sazby pro ochranu spotřebitele. Podle soudu ani tato námitka není důvodná.
67. Podle § 92 odst. 1 písm. k) zákona o spotřebitelském úvěru poskytovatel v rámci trvale přístupných informací spotřebiteli zpřístupní v listinné podobě, na jiném trvalém nosiči dat, nebo na svých internetových stránkách *typy dostupné zápůjční úrokové sazby spolu se stručným popisem vlastností pevné a pohyblivé sazby a případně název referenční hodnoty, na níž má být výše zápůjční úrokové sazby závislá, a jméno jejího administrátora, včetně souvisejících důsledků pro spotřebitele.* (pozn. zvýraznění doplněno soudem)
68. Podle § 3 odst. 2 písm. f) zákona o spotřebitelském úvěru se rozumí zápůjční úrokovou sazbou *úroková sazba vyjádřená jako pevná nebo pohyblivá procentní sazba uplatňovaná ročně*

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

na čerpanou výši spotřebitelského úvěru. Podle § 3 odst. 2 písm. g) se pevnou zápůjční úrokovou sazbou rozumí **jediná** zápůjční úroková sazba sjednaná mezi poskytovatelem a spotřebitelem **na celou dobu trvání** spotřebitelského úvěru **nebo** více zápůjčních úrokových sazeb stanovených pro dílčí období **výhradně neměnnou konkrétní procentní hodnotou**; nejsou-li ve smlouvě o spotřebitelském úvěru jiné než na bydlení stanoveny všechny zápůjční úrokové sazby, považuje se pro účely spotřebitelského úvěru jiného než na bydlení zápůjční úroková sazba za pevně stanovenou pouze pro dílčí období, pro která jsou zápůjční úrokové sazby stanoveny výhradně neměnnou konkrétní procentní hodnotou sjednanou při uzavření této smlouvy. (pozn. zvýraznění doplněno soudem)

69. Soud zdůrazňuje, že rovněž v tomto případě je třeba důsledně vycházet ze skutkové podstaty projednávaného přestupku, kterého se žalobkyně dopustila tím, že v rozporu s § 92 odst. 1 písm. k) zákona o spotřebitelském úvěru nedostatečně informovala spotřebitele o vlastnostech jí nabízené úrokové sazby. Konkrétně dle výroku A. i) prvostupňového rozhodnutí trvale nepřístupňovala spotřebiteli „jasným a srozumitelným způsobem“ informaci o typu zápůjční úrokové sazby a s tím spojených důsledcích pro spotřebitele.
70. Namítá-li žalobkyně, že se žalovaná nezabývala úplnou definicí pevné zápůjční úrokové sazby, tak ani dostupnou odbornou literaturou, nebylo to podle soudu ani potřebné. Jednak sama žalobkyně v rámci trvalé přístupných informací na internetových stránkách nabízenou úrokovou sazbu, resp. její část vázanou na referenční hodnotu PRIBOR, označila za pohyblivou úrokovou sazbu [o tom, že s žadatelem sjednává pohyblivou úrokovou sazbu, informovala explicitně i v Evropském standardizovaném informačním přehledu (ESIP), poskytovaném klientům při uzavření smlouvy]. Na tom nemůže nic změnit, že žalobkyně následně argumentovala, že uvedená úroková sazba je „částečně neměnnou, tj. pevnou sazbu p.a. a částečně pevnou zápůjční úrokovou sazbu pro dílčí období, kterým je zcela jasně stanoven jeden rok“, přičemž takový typ (třetí) úrokové sazby zákon o spotřebitelském úvěru neupravuje. Soud souhlasí s žalovanou, že není pochyb o tom, že úroková sazba založená na referenční hodnotě PRIBOR je pohyblivou úrokovou sazbou, jak vyplývá z odborné literatury, podle které *pohyblivá úroková sazba je vázána na (skládá se ze) složky, jejichž aktuální výše se v průběhu času mění [typickou součástí pohyblivých úrokových sazeb jsou průměrné úrokové sazby mezibankovních úvěrů (IBORs), například EURIBOR či pro české právní prostředí bližší PRIBOR [Vojtko, M a kol. Banking & Finance. Všeobecná praxe. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, kapitola 5. d)], či příkladmo též z rozsudku NSS ze dne 24. 10. 2023, č. j. 1 Afs 143/2023 - 62, bod 22. Nadto definice pevné úrokové sazby v § 3 odst. 2 písm. g) zákona o spotřebitelském úvěru jasně hovoří o tom, že taková úroková sazba je vyjádřena pevnou konkrétní procentní hodnotou, a to bez ohledu na to, je-li určena již při uzavření smlouvy, nebo (ve smyslu žalobkyní namítané výjimky u spotřebitelského úvěru na bydlení) až v průběhu trvání úvěru. Argumentace žalobkyně stran pevné úrokové sazby (a případné výjimky toliko u pevné úrokové sazby) je tak zcela irelevantní, jelikož jí deklarovaná úroková sazba byla pohyblivou úrokovou sazbou vázanou na referenční hodnotu PRIBOR s dobou fixace jednoho roku, jejíž výše je v průběhu trvání smluvního vztahu zásadně nezávislá na smluvních stranách (na rozdíl od pevné úrokové sazby, byť dodatečně sjednané, nemůže být předmětem ujednání stran smlouvy o spotřebitelském úvěru).*
71. Za takové situace je skutečně v zájmu ochrany spotřebitele (před zbytečným zadlužením, resp. neschopností splácet) nutné trvat na tom, že ve smyslu „souvisejících důsledků pro spotřebitele“ dle § 92 odst. 1 písm. k) zákona o spotřebitelském úvěru musí poskytovatel

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

spotřebitelského úvěru s pohyblivou úrokovou sazbou informovat již v trvale přístupných informacích pro spotřebitele (nikoli až v ESIP) o tom, co je to referenční hodnota PRIBOR, jakých změn může dosáhnout (resp. jakých hodnot v minulosti dosáhla), a s tím spojených důsledcích pro spotřebitele (navýšení splátek nad rámec příjmových možností spotřebitele atd.). Nepostačuje proto, uvedla-li žalobkyně důsledky pohyblivé sazby pro spotřebitele (viz možné zvýšení splátek nad rámec ekonomických možností spotřebitele, včetně informování o historicky nejvyšší PRIBOR sazbě v historii) až v ESPI.

K přestupku ad iii)

72. Tohoto přestupku se měla žalobkyně dopustit tím, že v rozporu s § 95 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru ve spojení s přílohou č. 4 uvedeného zákona *v období ode dne 18.12.2017 do dne 6.9.2018 neposkytla v celém vzorku 14 doložených úvěrových případů dostatečné informace spotřebiteli o a) celkové výši úvěru, která měla být dána spotřebiteli k dispozici, b) typu použité úrokové sazby a c) předčasném splacení úvěru, tedy o poplatcích nebo nákladech souvisejících s předčasným splacením spotřebitelského úvěru, příp. o metodě jejich výpočtu, nelze-li je vyjádřit jejich konkrétní výší.*
73. Žalobkyně u tohoto přestupku namítala toliko otázku informování o celkové výši úvěru. Uvedla, že i část úvěru v podobě nákladů poplatku za zpracování úvěru, včetně nákladu na ocenění nemovitosti, byla spotřebiteli fakticky poskytnuta, jelikož vůlí spotřebitele (na základě soukromoprávního ujednání mezi ní a poskytovatelem úvěru) byla přímá úhrada nákladů spojených se zpracováním úvěru. Uvedená částka tak v souladu se zákonem o spotřebitelském úvěru odpovídá všem částkám (včetně nákladů), které byly spotřebiteli dány k dispozici. Žalovaná odkázala na vypořádání totožné námitky v obou správních rozhodnutích s tím, že není důvodná. Námitka není důvodná ani podle soudu. Nereflektuje totiž právní úpravu informování spotřebitele před poskytnutím úvěru.
74. Podle § 3 odst. 2 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru se celkovou částkou, kterou má spotřebitel zaplatit, rozumí *součet celkové výše spotřebitelského úvěru a celkových nákladů spotřebitelského úvěru*. Podle písm. d) uvedeného ustanovení jsou celkovými náklady spotřebitelského úvěru *veškeré náklady včetně úroků, provizí, daní, poplatků nebo jiných obdobných peněžitých plnění a veškerých dalších plateb, které spotřebitel musí zaplatit v souvislosti se spotřebitelským úvěrem a které jsou poskytovateli známy, s výjimkou nákladů na notáře*. Oproti tomu celkovou výši spotřebitelského úvěru podle § 3 odst. 2 písm. e) citovaného zákona rozumí *souhrn všech částek, jež jsou dány spotřebiteli k dispozici*.
75. Podle § 95 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru musí být spotřebiteli před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru na bydlení poskytnuty informace uvedené v příloze č. 4 k zákonu o spotřebitelském úvěru. Uvedená příloha obsahuje vzor ESIP jako klíčový nástroj ochrany spotřebitele pro přehledné uvedení klíčových předsmělných informací. V oddílu 3. ESIP „*Hlavní znaky úvěru*“ musí být uvedena „*výše a měna úvěru, který má být poskytnut*“. V rámci oddílu 4. ESIP se uvádí informace o úrokové sazbě a jiných nákladech. Podle pokynů k vyplnění ESIP v části B přílohy č. 4 k zákonu o spotřebitelském úvěru „*celková částka ke splacení odpovídá celkové částce, kterou má spotřebitel zaplatit. Je vyjádřena jako součet celkové výše spotřebitelského úvěru a celkových nákladů spotřebitelského úvěru*“.
76. Podle žalované žalobkyně v rozporu s § 3 odst. 2 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru nesprávně do celkové výše úvěru zahrnovala i výši poplatku za zpracování úvěru, včetně nákladu na ocenění nemovitosti. Soud souhlasí s žalovanou, že způsob, jakým žalobkyně informovala o tom, jaká je celková výše poskytovaného úvěru, je nejen matoucí, ale i

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

v rozporu s právní úpravou. Zákon o spotřebitelském úvěru a listina ESIP zřetelně rozlišují úvěr *stricto sensu* jako jistinu, která má být spotřebiteli dána *k dispozici*. K tomu lze nepochybně dojít logickým a systematickým výkladem zákona o spotřebitelském úvěru, který rozlišuje jednak celkovou částku, kterou má spotřebitel zaplatit, zahrnující celkovou výši úvěru (jako veškeré částky, které jsou spotřebiteli dány *k dispozici*, tzn. ty peněžní prostředky, které se reálně dostanou do jeho sféry) a celkové náklady (zejména úroky a všechny další platby spojené s poskytnutím spotřebitelského úvěru). Komentářová literatura shodně shrnuje právě uvedené, a to, že celkové náklady jsou navýšením úvěru a celková částka, kterou má spotřebitel zaplatit, je součet jistiny úvěru a jeho navýšení v podobě nákladů (Slanina, J. a kol. *Zákon o spotřebitelském úvěru. Komentář. K* § 3. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017).

77. Není tak pochyb o tom, že v oddílu 3. ESIP vyžadovaná informace o „výši úvěru a jeho měně“ odpovídá definici „celkové výše spotřebitelského úvěru“. Uváděná celková výše (resp. výše úvěru a jeho měna) je tak jistinou úvěru, tedy částkou, kterou spotřebitel bude skutečně čerpat. Z povahy věci tak nemůže jít o částku, kterou fakticky čerpat nebude, resp. se nedostane ani do jeho majetkové sféry (v tomto případě byla výše poplatku poukázána přímo na účet žalobkyně). Uvedené jednoznačně a *mutatis mutandis* i pro nynější věc potvrdil i Soudní dvůr Evropské unie (SDEU) v rozsudku ze dne 21. 4. 2016, *Radlinger*, C-377/14. SDEU dospěl ke stejné úvaze jako zdejší soud, tj. z výkladu pojmů celkové náklady úvěru a celková částka splatná spotřebitelem vyplývá, že celková výše úvěru a celkové náklady úvěru se vzájemně vylučují. Jinak řečeno, celková výše úvěru nemůže zahrnovat částky vstupující do celkových nákladů pro spotřebitele (srov. body 83 – 88 rozsudku *Radlinger*).
78. Žalobkyně tudíž nemohla v rámci ESPI u informace o výši a měně úvěru, který má být poskytnut, uvádět částku zahrnující součet jistiny a nákladů spojených s úvěrem v podobě nákladů na zpracování úvěru a ocenění nemovitosti. Pro účel srozumitelného a pochyb nevzbuzujícího informování žadatelů o úvěr měla na tomto místě uvést pouze jistinu, kterou se podpisem úvěrové smlouvy zavazuje spotřebiteli vyplatit. Stejně tak nesprávně postupovala i v rámci úvěrové smlouvy, kde rovněž uvedla v rámci celkové výše úvěru částku skládající se z jistiny a nákladů na zpracování úvěru.

K přestupkům ad iv) a v)

79. Přestupku ad iv) se měla žalobkyně dopustit, jelikož v rozporu s § 15 odst. 1 a 2 zákona o spotřebitelském úvěru *v období ode dne 26.2.2018 do dne 1.3.2019 nezavedla postupy a pravidla, která jsou vhodná z hlediska řádného poskytování spotřebitelského úvěru, když zavedla pravidla, na jejichž základě požadovala náhradu nákladů za předčasné splacení úvěru s pohyblivou úrokovou sazbou*.
80. Přestupku ad v) se měla dopustit tím, že *požadovala po spotřebiteli náhradu nákladů za předčasné splacení spotřebitelského úvěru sjednaného s pohyblivou úrokovou sazbou*; měla tak porušit § 117 odst. 3 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru.
81. Žalobkyně namítala, že v jejím případě nelze § 117 odst. 3 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru aplikovat, jelikož byla spotřebiteli stanovena pevná zápůjční úroková sazba. Soud připomíná, že podle tohoto ustanovení *věřitel nesmí požadovat náhradu nákladů za předčasné splacení podle odstavce 2, pokud předčasné splacení bylo provedeno v období, pro které není stanovena pevná zápůjční úroková sazba*. (pozn. zvýraznění doplněno soudem)

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

82. S ohledem na obecnost žalobní námitky soud ve stejném rozsahu uvádí, že ze správního spisu skutečně vyplývá, že ve výroku A v) prvostupňového rozhodnutí uvedených úvěrových případech žalobkyně po spotřebitelských požadovala náhradu nákladů za předčasné splacení úvěru (viz „účelně vynaložené náklady za předčasné splacení úvěru“ dle směrnice S-31 „Pravidla pro stanovení účelně vynaložených nákladů při předčasném splacení úvěru“ ve spojení s informací k uvedeným smlouvám ohledně žádosti o předčasné splacení), ačkoli jak již soud uvedl v případě přestupku ad) ii), žalobkyně sjednala v těchto případech spotřebitelský úvěr s pohyblivou úrokovou sazbou.

K přestupku ad vi)

83. Tohoto přestupku se měla žalobkyně dopustit proto, že v případě (...) uzavřela smlouvu o spotřebitelském úvěru na bydlení ve smyslu ustanovení § 2 odst. 2 písm. a) zákona o spotřebitelském úvěru s hodnotou zajišťované pohledávky, která byla v okamžiku uzavření smlouvy ve zcela zjevném nepoměru k hodnotě předmětu zástavy a zároveň došlo k přezajištění spotřebitelského úvěru tím, že s jednotlivými spotřebiteli sjednala zákaz zatížení nemovité věci, čímž měla porušit § 113 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru.
84. Žalobkyně nejprve s odkazem na bod 65 napadeného rozhodnutí namítala vnitřní rozpor výroku prvostupňového rozhodnutí s jeho odůvodněním (podle odůvodnění se tohoto přestupku „mohla dopustit“). Soud připomíná, že obdobnou námitku již vypořádal u přestupku ad i), plně tak na toto vypořádání odkazuje.
85. Dále žalobkyně namítala, že se žalovaná nevyjádřila k její námitce stran toho, že zákon o spotřebitelském úvěru nezakazuje další zatížení, tím spíše pouhým právem obligačním, a nikoliv věcným. Proto žalobkyně nemohla jí vytýkané ustanovení porušit. Dle žalované je naopak z pohledu § 113 odst. 1 ve spojení s § 154 odst. 1 písm. r) zákona o spotřebitelském úvěru relevantní pouze to, zda je zajištění spotřebitelského úvěru adekvátní k hodnotě zajišťované pohledávky. V pěti úvěrových případech přitom k přezajištění došlo. V takovém případě nebylo účelné zabývat se tím, zda zatížení bylo sjednáno v podobě práva obligačního namísto věcného.
86. Podle § 113 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru *zajištění spotřebitelského úvěru nesmí být k okamžiku uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru ve zcela zjevném nepoměru k hodnotě zajišťované pohledávky. To neplatí v případě spotřebitelského úvěru na bydlení podle § 2 odst. 2 písm. b) nebo c) a v případě, že koupe nebo zachování vlastnictví předmětu zajištění je financováno spotřebitelským úvěrem jiným než na bydlení zajištěným tímto předmětem.* Podle § 113 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru platí, že *je-li k zajištění spotřebitelského úvěru užitá nemovitá věc nebo věcné právo k nemovité věci, může mít toto zajištění pouze formu zástavního práva; k jiným ujednáním, jejichž účelem je zajištění spotřebitelského úvěru, se nepřihlíží.*
87. Uvedenou námitku lze shrnout tak, že zákon o spotřebitelském úvěru podle žalobkyně zákaz dalšího zatížení nevylučuje, tím spíše, pokud ho ujednávala toliko v podobě obligačního, nikoli věcněprávního (námitka v bodě 42 rozkladu). S touto rovinou se podle ní žalovaná vůbec nevypořádala. Soud předesílá, že tato žalobní námitka není důvodná, když se zásadně míjí s podstatou závěrů žalované.
88. Ze správního spisu soud seznal následující skutečnosti a jejich právní důsledky. Žalobkyně ve všech posuzovaných úvěrových případech poskytla úvěr zajištěný nemovitou věcí nebo věcným právem k nemovité věci dle § 2 odst. 2 písm. a) zákona o spotřebitelském úvěru. V

jejím případě tak bylo třeba aplikovat pravidlo zákazu nepoměrného zajištění ve smyslu § 113 odst. 1 věta druhá zákona o spotřebitelském úvěru *a contrario*.

89. Soud sice musí dát žalobkyni za pravdu, že zákon o spotřebitelském úvěru skutečně nezakazuje věřiteli se spotřebitelem ujednat zákaz dalšího zatížení ve smyslu § 1761 občanského zákoníku, a to v obou jeho možných formách (obligační nebo věcněprávní). K tomu ostatně již v průběhu správního řízení přílehavě odkázala na důvodovou zprávu k § 113 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru. Z ní plyne, že *(z)ákaz dalšího zatížení nemovitosti není považován za zvláštní druh zajištění, ale za vedlejší ujednání k zajištění spotřebitelského úvěru*. Žalobkyně má pravdu i v tom, že ujednání o omezení dispozičního práva k zastavované nemovité věci se týkalo obligačního zákazu zatížení (tj. pouze s účinky *inter partes*), nikoli věcněprávního (nezapisovalo se do katastru nemovitostí). Nelze zpochybnit ani to, že žalobkyně tím sledovala svůj legitimní zájem na ochraně majetkové základny, ze které má být případně na základě výkonu zástavního práva uspokojena.
90. Soud ovšem podotýká, že žalovaná žalobkyni nevytýkala to, že zákaz dalšího zatížení v zástavních smlouvách sjednávala (viz bod 215 prvostupňového rozhodnutí a výraz „standardně“, ze kterého nelze v žádném případě usuzovat, že fakt sjednání zákazu dalšího zatížení je sám o sobě to, čeho se měla dopustit), nýbrž to, že u pěti ze vzorku čtrnácti úvěrových smluv, u kterých došlo k tomu, že hodnota zajištění mnohonásobně převyšovala hodnotu zajišťované pohledávky (výše pohledávky nedosahovala ani 1/3 hodnoty zajištěné pohledávky), sjednala ještě zákaz dalšího zatížení. Přesně v tomto duchu na rozkladové námitky reagovala v bodech 66 a 67 napadeného rozhodnutí i žalovaná, která žalobkyni vysvětlila, že přezajištění je dáno kumulativně oběma skutečnostmi – obligační či jiná povaha zákazu dalšího zatížení je z tohoto pohledu již dále irelevantní, žalovaná proto nepochybila, že se touto rovinou blíže nezabývala. Pro úplnost a v zásadě nad rámec uplatněné námitky soud obecně uzavírá, že ve vymezených případech požadavek přiměřenosti naplněn nebyl.

K přestupkům ad vii) až ix)

91. Tyto přestupky se týkají povinností v oblasti opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (AML). Soud předesílá, že stručné žalobní argumentaci odpovídá i rozsah soudního přezkumu. Ke zcela obecné žalobní námitce dobrou vírou v zákonnost a správnost vnitřních předpisů soud uvádí, že žalobkyně souladnost svého postupu s vnitřními předpisy blíže nespecifikovala. V obdobně obecné rovině tak soud ve shodě se žalovanou konstatuje, že vnitřní předpisy nemohou bez dalšího nahradit nedodržování právních předpisů. Dodává rovněž, že žalobkyni byla vytýkána právě nedostatečná podoba vnitřních předpisů, logicky se proto nemůže odvolávat na podobu dřívější. Zvláště v tak dynamické oblasti, jakou je oblast AML, je přitom třeba sledovat vývoj právní úpravy a praxe a reflektovat jej do svých vnitřních postupů. Uvedené bezvýhradně plyne i z právní úpravy AML (viz povinnost aktualizace vnitřních předpisů v této oblasti dle § 4 odst. 1, 4 a 5 a vyhlášky č. 67/2018 Sb., o některých požadavcích na systém vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění účinném do 30. 6. 2021, a povinnost dle § 21a odst. 4 AML zákona pravidelně aktualizovat hodnocení rizik).
92. Pokud jde o namítanou nepřezkoumatelnost, soud v obdobné míře obecnosti, v jaké tuto námitku žalobkyně v souvislosti s těmito přestupky uplatnila, uvádí, že se žalovaná s jejími

námitkami dostatečně vypořádala v bodech 71 a násl. napadeného rozhodnutí, reagovala přitom i na argumentaci dobrou vírou v existující směrnici S-16.

93. Pokud jde o údajné nedostatky spojené s vymezením jednotlivých přestupků (absence specifikace případného trvání či pokračování přestupku), soud připomíná, že přestupku ad *vii*) se žalobkyně měla dopustit tím, že v rozporu s § 21a odst. 2 AML zákona *v období ode dne 13.6.2018 do dne 1.4.2019 neměla vypracované písemné hodnocení rizik legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu*.
94. Jde-li o přestupek ad *viii*) žalobkyně jej měla spáchat tím, že v rozporu s § 21 odst. 2 a 5 písm. b) a d) AML zákona *v období ode dne 1.2.2017 (resp. od 12. 12. 2017, pozn. soudu) do dne 1.4.2019 nevypracovala systém vnitřních zásad v zákonem stanoveném rozsahu, neboť a) neaktualizovala s účinností nové AML vyhlášky, tj. od 1.10.2018, Směrnici S-16 SVZ, tedy nezajistila, aby její vnitřní předpisy byly aktuální a přiměřené povaze, rozsahu a složitosti vykonávaných činností, b) v období ode dne 1.2.2017 (resp. podle napadeného rozhodnutí od 12. 12. 2017, pozn. soudu) do dne 1.4.2019 ve svých vnitřních předpisech neupravila opatření k rozpoznání subjektů, vůči nimž Česká republika uplatňuje mezinárodní sankce podle sankčního zákona, tedy nezavedla a neuplatňovala odpovídající strategie a postupy vnitřní kontroly a komunikace ke zmírňování a účinnému řízení rizik financování terorismu a zároveň nedostatečně upravila opatření k provádění mezinárodních sankcí*.
95. Konečně spáchání přestupku ad *ix*) mělo spočívat v tom, že v rozporu s § 21 odst. 1 AML zákona *v období ode dne 1.10.2018 do dne 1.4.2019 nezavedla a neuplatňovala odpovídající strategie a postupy ke zmírňování a účinnému řízení rizik legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, neboť v jejím vnitřním předpise Směrnice S-16 SVZ chybělo jasné vymezení jednotlivých kompetencí a odpovědností jednotlivých zaměstnanců a dalších osob v rámci plnění povinností stanovených AML zákonem*.
96. Všechny citované přestupky mají zjevně povahu omisivního jednání – spočívají v tom, že žalobkyně nejednala způsobem, jakým jednat měla. Zároveň je zřejmé, že tohoto omisivního jednání se měla dopouštět v určitém časovém období, kdy u ní fakticky existoval protiprávní stav v podobě nevytvoření, nezavedení či neaktualizace něčeho (hodnocení rizik, opatření či strategie). O pokračování v přestupku (§ 7 přestupkového zákona) tak nelze vůbec uvažovat, nanejvýš by mohlo jít o přestupek trvajících.
97. Podle § 8 přestupkového zákona se trvajícím přestupkem rozumí přestupek, jehož znakem je jednání pachatele spočívající ve vyvolání a následném udržování protiprávního stavu nebo jednání pachatele spočívající v udržování protiprávního stavu, který nebyl pachatelem vyvolán. Rozlišit trvajících přestupky od jednorázových může být někdy složité. Je nutné posoudit povahu a podstatu přestupku, a zejména charakteristiku objektivní stránky přestupku, kdy pro trvajících přestupek svědčí určitá míra trvalosti (rozsudek NSS ze dne 20. 10. 2016, č. j. 3 As 205/2015-29). Trvajícimu deliktu nasvědčuje např. i použití nedokonavého vidu slovesa (srov. rozsudek NSS ze dne 31. 5. 2007, č. j. 8 As 17/2007-135, č. 1338/2007 Sb. NSS).
98. V tomto případě není hodnocení charakteru přestupků z časového hlediska zcela jednoznačné. U přestupků ad *vii*) a *viii*) je povinnost požadovaný dokument vypracovat či aktualizovat v určité lhůtě [srov. § 21a odst. 2 ve spojení s § 48 odst. 3 písm. a) AML zákona nebo § 21 odst. 2 ve spojení s § 48 odst. 1 AML zákona]. Již samotným nedodržením této lhůty se tak žalobkyně dopustila přestupku. Jakkoli správní orgány žalobkyni vytýkaly nesplnění této povinnosti v delším časovém období (považovaly tak za relevantní i to, že

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

uvedené povinnosti nebyly plněny po určitou dobu), udržování tohoto stavu není podstatným znakem přestupku. Trvajícím přestupkem se přitom postihuje právě ono udržování protiprávního stavu, čímž se takový přestupek liší od poruchového deliktu, který také způsobuje protiprávní stav, jenž může trvat delší dobu, ale nepostihuje se jeho udržování (např. rozsudek NSS ze dne 23. 1. 2013, č. j. 6 As 57/2012 - 28). V tomto případě o trvajícím deliktu nepůjde, správní orgány proto nijak nepochybily, pokud se touto rovinou výslovně nezabývaly (zvlášť, když žalobkyně k tomu ničeho konkrétního nenamítala).

99. O trvajícím přestupku lze uvažovat nanejvýš u přestupku ad *ix*), v jehož případě nelze nesplnění povinnosti spočívající v zavedení a uplatňování odpovídající strategie vztahovat ke konkrétnímu datu. Tento přestupek by tak skutečně bylo možné označit i jako trvajícím (žalobkyně neplnila jí uloženou povinnost a po určitou dobu tento stav udržovala), nicméně ani v tomto případě chybějící specifikace jednorázové či trvajícím povahy přestupku nezakládá nepřezkoumatelnost/nezákonnost napadeného rozhodnutí. Tato skutečnost totiž nemá pro věc žádný reálný význam. Jak již uvedl výše, o běhu promlčecí doby či použití určitého znění právní úpravy nepanují pochybnosti (soud připomíná, že přes změny některých relevantních ustanovení nedošlo k pro věc podstatným změnám vymezení skutkových podstat přestupků, výše pokut či vymezení vlastních právních povinností); přestupky ani nemohou být zaměněny s jinými. Samotná délka jednání či trvání následků pak může být relevantní jak u trvajícím, tak i jednorázového poruchového deliktu s trvajícím následky – v každém případě může být zohledněna v rámci úvah o výši sankce (nehledě na to, že délku trvání protiprávního stavu správní orgány zvlášť neakcentovaly; jednání v oblasti AML naopak hodnotily toliko jako přítěžující, a tedy nijak rozhodující pro výši uložené pokuty).
100. Pro pořádek však soud nad rámec nezbytného odůvodnění dodává, že v souvislosti s obecnou námitkou týkající se časového vymezení spáchání jednotlivých přestupků identifikoval dílčí nejasnosti u dvou z nich – v jednom případě potenciálně k tíži a ve druhém ve prospěch žalobkyně. Předně, pokud jde o přestupek ad *vii*), správní orgány v rozporu s § 21a odst. 2 AML zákona uvedly, že se žalobkyně měla přestupku dopustit v období od 13. 6. 2018, a to tím, že do šesti měsíců poté (viz i bod 234 prvostupňového a bod 72 napadeného rozhodnutí), co se stala povinnou osobou (tj. od 12. 12. 2017), nevypracovala písemné hodnocení rizik. Je ale třeba uvést, že § 21a odst. 2 AML zákona hovoří o lhůtě šedesáti dnů poté, co se osoba stala povinnou osobou (to uvádí i sama ČNB rovněž v bodě 234 prvostupňového rozhodnutí). Žalobkyně se tak měla tohoto přestupku formálně dopustit uplynutím 60 dnů ode dne, kdy se stala povinnou osobou (o lhůtě 6 měsíců hovoří toliko přechodné ustanovení novely č. 368/2016 Sb., jež do AML zákona vložilo právě ustanovení § 21a, nicméně tato lhůta se počítala od účinnosti novely dne 1. 1. 2017). Protože by touto korekcí fakticky docházelo ke zhoršení postavení žalobkyně, nemohlo toto pochybení správních orgánů zasáhnout do jejích práv.
101. Druhá nejasnost se váže k přestupku ad *viii*) písmenu b), tj. k nevypracování opatření k rozpoznání subjektů, vůči nimž Česká republika uplatňuje mezinárodní sankce podle sankčního zákona. V tomto případě si soud nemohl nevšimnout, že žalovaná nijak nereflektovala skutečnost, že pokud žalobkyni v této souvislosti vytýkal i nevytvoření náležitého systému vnitřních zásad, ten měl být v souladu s § 21 odst. 2 AML zákona vypracován do 60 dnů od momentu, kdy se žalobkyně stala povinnou osobou, nikoli tedy již k okamžiku, kdy se jí stala. Okamžik, k němuž měla žalobkyně uvedené vypracovat, tudíž potenciálně mohl být dán později. Tuto okolnost ovšem žalobkyně výslovně nenapadá. Soud jen pro pořádek dodává, že případné další zkrácení časového období by

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

logicky nemělo vliv ani na běh promlčecí lhůty, stejně jako na výši uložené sankce (ČNB nepřikládala délku období, po které svou povinnost neplnila, žalobkyni k tíži; závažnost přestupků podle AML zákona nebyla pro výši pokuty nijak rozhodná, přičemž žalovaná v napadeném rozhodnutí jasně uvedla, že ani zkrácení období dokonce o deset měsíců není důvodem pro změnu výše sankce).

- 102.K věcné rovině případu (skutkovým zjištěním a právnímu hodnocení), k níž žalobkyně ničeho nenamítá, pak soud v podrobnostech plně odkazuje na odůvodnění obou správních rozhodnutí (zejména body 226 - 261 prvostupňového rozhodnutí).

K přiměřenosti uložené sankce

- 103.Ke stručné námitce nepřiměřenosti sankce soud toliko obecně uvádí, že uloženou pokutu neshledal zjevně nepřiměřenou a překračující meze správního uvážení. Připomíná, že ukládání pokut za přestupky je toliko otázkou správního uvážení správního orgánu, který může zvolit řešení v rámci mezí zákonem stanovených hranic, a to za dodržení zásad zákonnosti trestání a principu individualizace sankce (viz rozsudek NSS ze dne 13. 12. 2007, č. j. 3 As 32/2007 - 48). Soud by mohl podrobit volné správní uvážení soudnímu přezkumu pouze, pokud by správní orgán překročil či vybočil z takto zákonem stanovených mezí správního uvážení, či pokud by je snad zneužil – přiměřenost sankce může hodnotit toliko v rámci moderačního práva podle § 78 odst. 2 s. ř. s. (rozsudek NSS ze dne 3. 4. 2012, č. j. 1 Afs 1/2012 - 36, č. 2671/2012 Sb. NSS).
- 104.Při jednání pak svou stručnou, leč včas uplatněnou námitku nepřiměřenosti sankce žalobkyně rozvedla o návrh na její moderaci. Aby ovšem soud přistoupil na námitku nepřiměřenosti, musel by být dán zjevný nepoměr uložené sankce vůči závažnosti, rozsahu a následkům deliktního jednání, případně i s přihlédnutím k majetkovým poměrům pachatele; moderace soudu však nemá nahrazovat uvážení správních orgánů pro stanovení vhodné výše sankce (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 4. 2017, č. j. 6 As 248/2016 - 26).
- 105.V kontextu uvedeného soud neshledal, že by správní orgány vybočily z mezí. Žalovaná se v prvostupňovém rozhodnutí náležitě a přesvědčivě vypořádala s jednotlivými hledisky, která jí vedla ke stanovení výše uložené pokuty. Soud se s jejími srozumitelnými a logickými závěry ztotožňuje.
- 106.Žalovaná uložila pokutu v rámci dolní třetiny zákonné sazby za nejzávažnější přestupek *ad i)* [dle § 154 odst. 1 písm. e) ve spojení s § 154 odst. 3 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru jeho horní hranice činí 20 000 000 Kč]. Žalovaná náležitě uvedla veškeré legitimní úvahy vedoucí k uložení výše pokuty ve výši 12,5 % z horní hranice zákonné sazby (význam chráněného veřejného zájmu, polehčující okolnost v podobě zjednání nápravy, přitěžujících okolností v podobě mnohosti spáchaných přestupků, zvažila, zda nejde o pokutu likvidační).

VI. Závěr a náklady řízení

- 107.Na základě shora uvedených skutečností soud neshledal žalobu důvodnou; nedůvodným shledal i návrh na moderaci uložené pokuty. Proto v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s. žalobu zamítl.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

108. Výroky o náhradě nákladů II a III jsou odůvodněny § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, proto jí právo na náhradu nákladů řízení nenáleží. Žalované pak žádné náklady nad rámec její běžné administrativní činnosti nevznikly, a proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 8. dubna 2024

Mgr. Martin Lachmann v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.